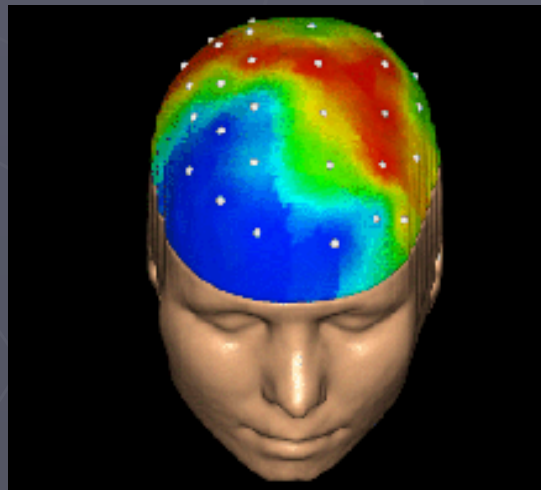

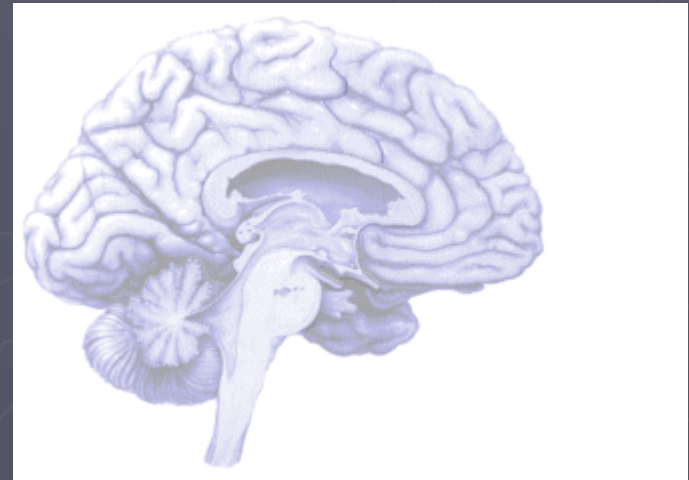
Organikus pszichiátria

Hidasi Zoltán

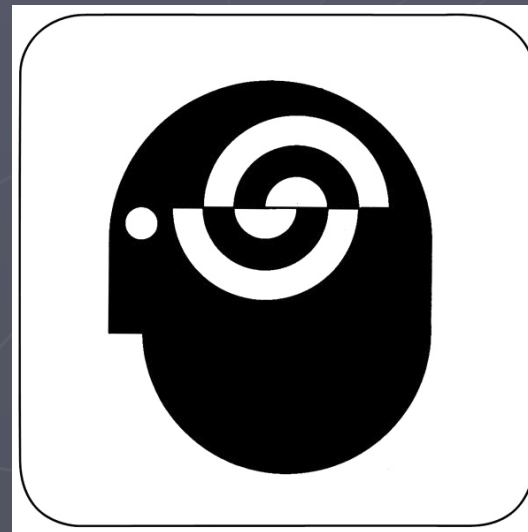
Mitől organikus?

- ▶ Organikus mentális zavarok (organikus pszichoszindrómák)
- ▶ „Funkcionális” zavarok
- ▶ Neuropszichiátria

DSM IV TR

- ▶ Delírium, demencia, amnesztikus és egyéb kognitív zavarok
- ▶ Mentális zavarok az általános egészségi állapot következtében

BNO 10

- ▶ Organikus és szimptomás mentális zavarok
  - Demencia
  - Organikus amnéziás szindróma
  - Delírium
  - Egyéb mentális rendellenességek, amelyeket agyi károsodás és diszfunkció vagy testi megbetegedés okozott
    - ▶ Organikus hallucinózis, organikus katatónia, organikus téveszmés zavar, organikus hangulatzavar, organikus szorongásos zavar stb.
- ▶ Pszichoaktív szer által okozott mentális és viselkedési zavarok

Etiológia, patológia

- ▶ Központi idegrendszer
  - Neurodegeneráció
  - Cerebrovaszkuláris ok
  - Gyulladás, tumor
  - Demielinizáció
  - Epilepszia
  - Trauma
  - Egyéb
- ▶ Központi idegrendszeren kívüli ill. szisztémás
  - Endokrin
  - Metabolikus, kardiovaszkuláris
  - Hiányállapotok
  - Fertőzés
- ▶ Drog (gyógyszer) intoxikáció, megvonás
  - Alkohol, illegális drogok, gyógyszer

Szindromatológiai osztályozás

- ▶ Akut – krónikus
- ▶ Diffúz (globális) – fokális (lokális) – multifokális agyi működészavar
- ▶ Lebeny szindrómák

- FRONTÁLIS

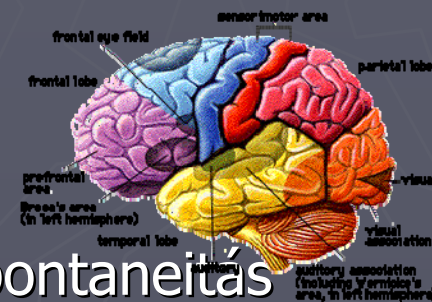
apátia, indítékszegénység, motiváció és spontaneitás hiánya, kritikátlanság, impuzivitás, perszeveráció

- TEMPORÁLIS

affektív tünetek, agresszivitás, félelem, explozív viselkedés, pszichózis, dezorientáció

- PARIETÁLIS

gnosztikus és kognitív zavarok (alexia, akalkulia, agráfia), apraxiák

Delírium - Szindrómátológia

- ▶ Akut lefolyás – (hirtelen kezdet, rövid időtartam)
- ▶ Tudatzavar
- ▶ Globális kognitív funkciózavar (memória, dezorientáció)
- ▶ Percepciós zavarok (multimodális illúziók és hallucinációk)
- ▶ Viselkedési tünetek (agitáció)
- ▶ Fluktuáló lefolyás

Delírium - Etiológia

- ▶ Globális agyi működészavart okozó bármilyen ok
- ▶ Általános orvosi eredet (pl. fertőzés, metabolikus ok)
- ▶ Pszichoaktív kémiai szer
- ▶ Összetett eredet
- ▶ Terápia: Oki, tüneti (BZD, NL)

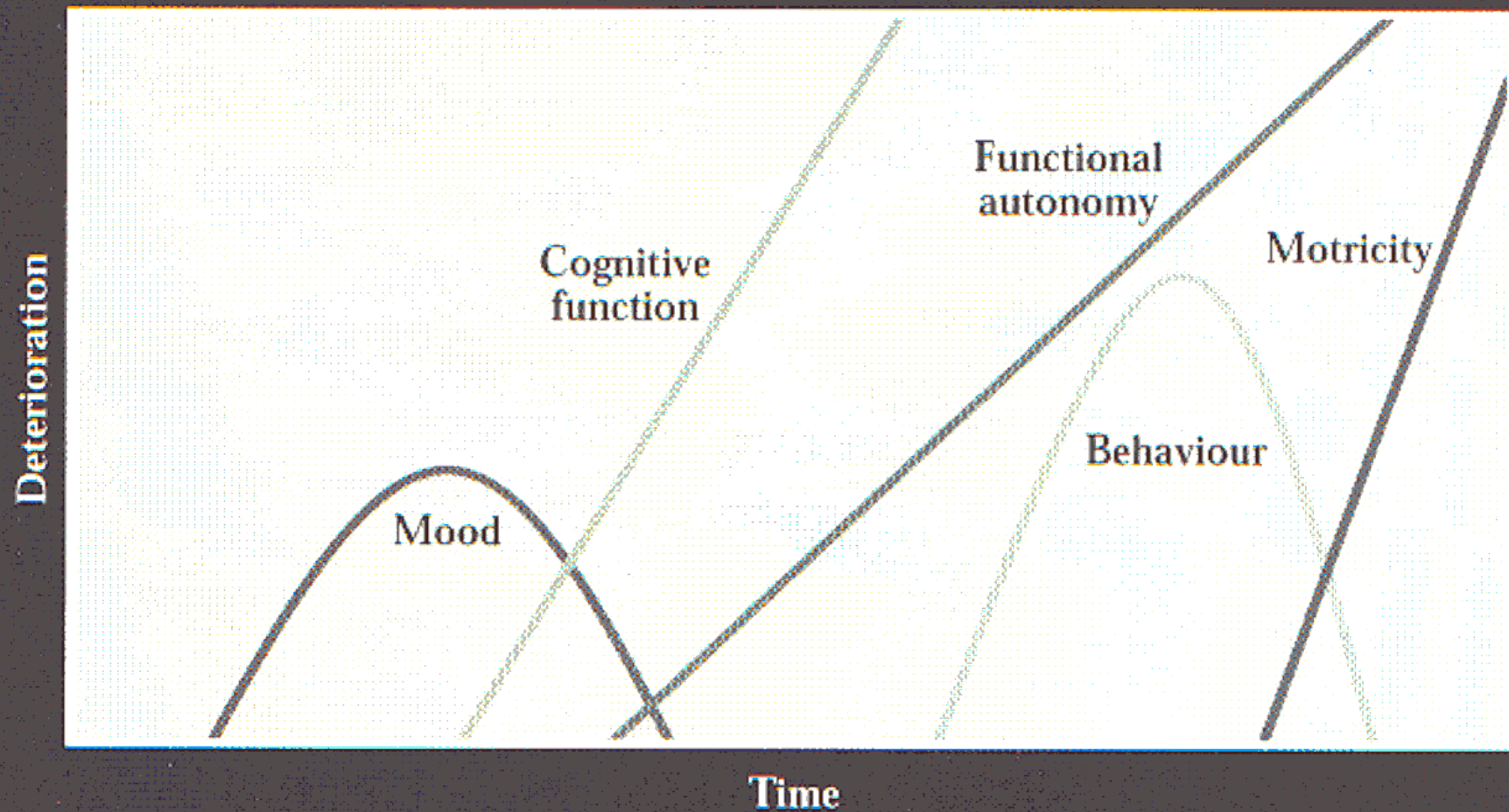

Demencia - Szindromatológia

- ▶ Krónikus lefolyás (10% 65 éves kor felett)
- ▶ Többszörös kognitív zavar, memóriazavarral (intelligencia, tanulás, nyelvhasználat, orientáció, percepció, figyelem, ítélőképesség, problémamegoldás, szociális funkciók)
- ▶ Nincs tudatzavar
- ▶ Progresszív - statikus
- ▶ Reverzibilis (15%) - irreverzibilis

Symptomatic domains of typical AD over time

Gauthier et al (1996); Kertesz and Mohs (1996); Gélinas and Auer (1996); Eastwood and Reisberg (1996); Barclay et al (1985)

Demencia - Osztályozás

▶ Súlyosság

- Enyhe kognitív zavar (MCI)
- Enyhe demencia
- Közepes mértékű demencia
- Súlyos demencia

▶ Lokalizáció

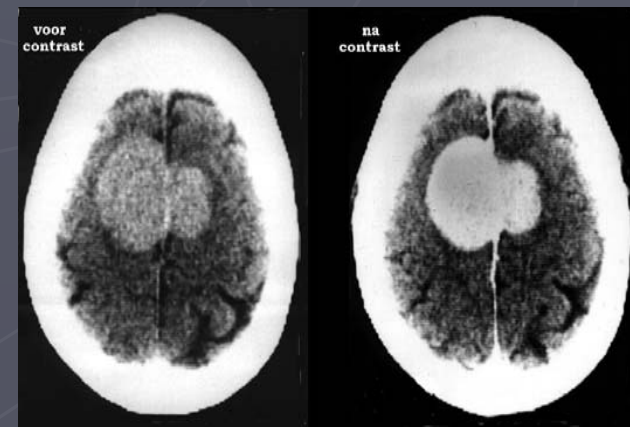
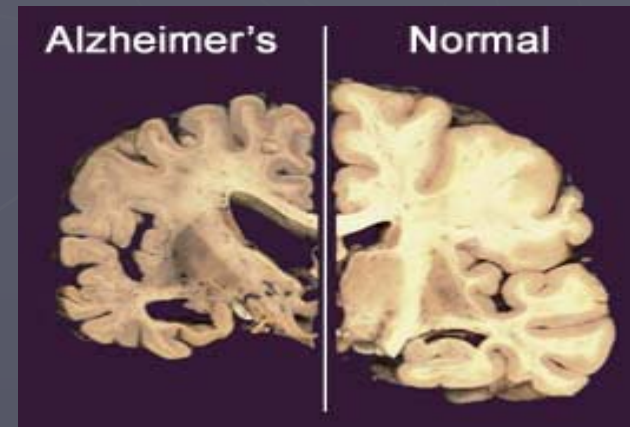
- Kortikális
- Szubkortikális

▶ Etiológia

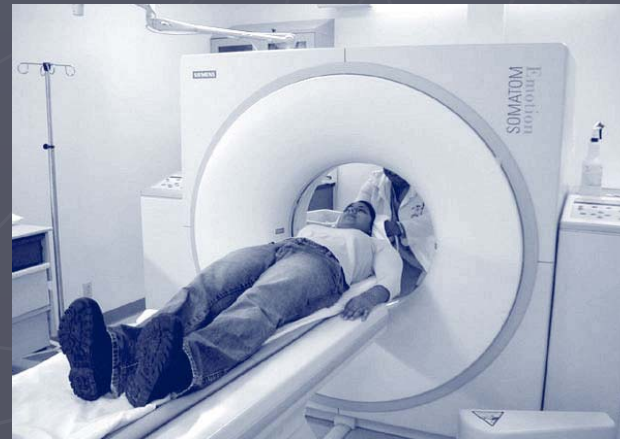
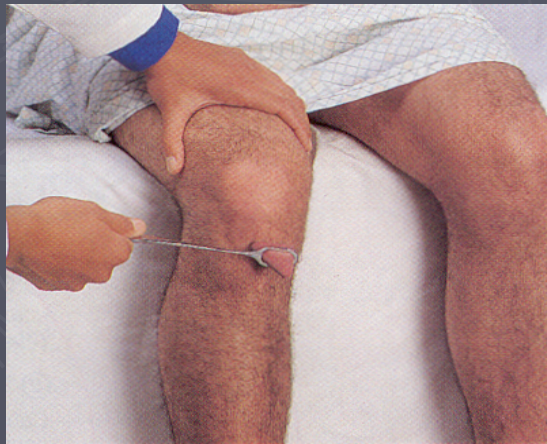
Demencia -Etiológia

- ▶ Alzheimer -kór (60-70%)
- ▶ Vaszkuláris demencia (10-20%)
- ▶ Neurodegeneratív eredet
(Pick, Levy testes, Parkinson, Huntington stb.)
- ▶ Drogok, toxinok
- ▶ Intrakraniális térfoglalás
- ▶ Anoxia
- ▶ Trauma
- ▶ Infekciók (JCD, HIV stb.)
- ▶ Táplálkozási zavar
- ▶ Metabolikus
- ▶ Pszeudodemencia

Demencia - Diagnózis

- ▶ Tünettan
- ▶ Laboratóriumi adatok
- ▶ EEG, CT, MRI
- ▶ Pszichológiai vizsgálatok(MMS)

Demencia - Kezelés

- ▶ Oki, ha lehetséges
- ▶ Nootropikumok
- ▶ Neuroprotekció
- ▶ AChEI (rivastigmine, donepezil, galantamin)
- ▶ Glutamát antagonisták (memantine)
- ▶ BPSD (anxiolitikum, antidepresszívum, antipszichotikum)

Mentális zavarok az általános egészségi állapot következtében (DSM)

- ▶ Delírium általános egészségi állapot következtében
- ▶ Demencia
- ▶ Amnesztikus zavar
- ▶ Pszichotikus zavar
- ▶ Hangulatzavar
- ▶ Szorongásos zavar
- ▶ Szexuális diszfunkció
- ▶ Alvászavar
- ▶ Kataton zavar
- ▶ Személyiségváltozás

